

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/16/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

256/2013. (IX. 18.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2012. december 24-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2013. szeptember 18-án – Dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k,

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alpjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2012. december 24-én foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatos panaszát, az intézkedés napján a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) Központi Panaszirodáján adta elő, és kérte annak továbbítását egyrészt a Testület, másrészt az ügyészség felé. A panaszos panaszát 2013. január 7-én és február 21-én előterjesztett beadványával egészítette ki.

I.

1) a) A panaszos beadványában előadta, hogy bírósági végzés alapján, minden páros héten kell biztosítania L-nek a gyermekükkel való kapcsolattartást, amelynek L., a gyermeke édesanyja nem tett eleget, mivel az intézkedés napján reggel 8 órára nem vitte át a gyermeket a panaszoshoz. Ezért a panaszos elment L. lakásához, ahol L. nem nyitott ajtót és nem biztosította a gyermekkel való kapcsolattartást. A panaszos ezért segítséget kért a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

rendőrségtől, akik körülbelül 35 perces, a panaszos álláspontja szerint indokolatlan várakoztatása után megérkeztek, majd nekik a szomszéd kinyitotta a társasház ajtaját. Ezek után a panaszos a rendőrök kíséretében felment a második emeletre, ahol L. többszöri dörömbölés után kinyitotta az ajtót. Ezt követően csak a két rendőr ment be a lakásba, és a panaszos az ajtón keresztül olyan információkat hallott, miszerint L. közölte a rendőrökkel, hogy eljárásuk miatt az ügyészség és a Testület vizsgálatot folytatott, és a Testület megállapította, hogy korábban ellene jogtalanul jártak el a rendőrök. A panaszos megítélése szerint rendőrök felmérgekedtek annak hallatán, hogy kollégájukkal szemben eljárás folyik, és ezt követően a panaszossal lekezelő stílusban beszéltek. Ezután a panaszos lement a lépcsőház elé a rendőrökkel, ahol a panaszos gyermekével kaputelefonon szeretett volna beszélni, amikor az egyik rendőr a panaszost igazolásra szólította fel. A panaszos erre közölte, hogy mindjárt előkeresi okmányait, amelyek a táskájában, vagy a sarkon parkoló autójában vannak. Erre a rendőr úgy reagált, hogy vele szemben most intézkednek, ezért a panaszos köteles átadni az igazolványát. A panaszos mondta, hogy mindjárt megkeresi iratait, és megkérdezte a rendőrtől, hogy miért kívánnak vele szemben intézkedni, mit követett el. A rendőr a kérdésre nem válaszolt. Ezt követően a panaszos a táskájában el kezdte keresni az iratait, amikor a rendőr jobb kezét kitekerve a kaputól 20 méterre lévő rendőrautóhoz „cibálta”, majd kezeit hátrabilincselte, és elvette a panaszos személyes tárgyait, a mobiltelefonját, valamint „a rendőri brutalitást rögzítő és a jogtalan rendőri intézkedést bizonyító” diktafonját, majd őt a rendőrautóba „tuszkolta”. Ahogy a panaszos az autó jobb oldali hátsó ülésére szállt be, a rendőr fejét neki vágta az autó karosszériájának. A panaszos az autóban jelezte, hogy keze nagyon fáj és többször kérte, hogy a bilincset lazítsák meg. A panaszos megkérdezte, hogy miért szükséges a rendőrök ezen fellépése, mivel tudomása szerint személyazonosságát adatai bemondásával is igazolhatja. A panaszos álláspontja szerint a rendőr megvárhatta volna, amíg iratait előkeresi, de a vele 12 évig együtt élő L. is igazolhatta volna őt, vagy a központi nyilvántartásból is lekérhették volna az adatait. A gépjárműben a rendőrök közölték, hogy a panaszos nyugodtan mehet panaszt tenni, mert sem a rendőrség, sem a Testület nem fogja őket felelősségre vonni. A panaszos elmondása szerint őt a Kerületi Rendőrkapitányság vitték be, ahol a folyóson szintén nem vették le kezéről azonnal a bilincset, és indokolatlanul körülbelül fél órát várakoztatták. Ezt követően közölték a panaszossal, hogy előállítják, de ennek okát nem jelölték meg. A panaszos kérése ellenére nem biztosították neki, hogy ügyvédjét felhívja, továbbá nem léphetett kapcsolatba a szomszédjával sem, akit megkért, hogy amíg elmegy a gyerekéért fél órára, vigyázzon a panaszos gondozásában lévő, születésétől fogva fogyatékos beteg testvérére. A panaszos állítása szerint miután 11 óra 50 perccig indokolatlanul várakoztatták, alá akartak vele íratni egy papírt, amelyen az szerepelt, hogy személyi szabadságát 10 óra 30 perctől 10 óra 55 perccig korlátozták. A panaszos erre az íratra ráírta kézzel, hogy „a rendőrök hazudnak, ügyvédjének értesítését megtagadták, és sérülése keletkezett”. Ezek után lekezelő stílusban beszéltek a rendőrök, és közölték, hogy a panaszos panaszával a Testülethez fordulhat. A panaszos elmondása szerint ezt olyan „főlényes” hangon mondták, mintha úgysem vonnák őket felelősségre, és cselekményeik semmiféle szankciót nem vonnának maguk után. A rendőrök a panaszos eljárás során keletkezett sérülései miatt mentőt hívtak, akik megvizsgálták a panaszost, és közölték vele, hogy menjen be az ügyeletre ambuláns lapot felvetetni. Majd ezek után várakoztatták a panaszost, személyes tárgyait nem adták vissza, telefonját, diktafonját „nyomkodták”, mert törölni akarták a rendőri „brutalitást” bizonyító hangfelvételt. Ezt követően közölték a panaszossal, hogy beviszik a fogdába, azonban a panaszos kérése ellenére nem jelölték meg ennek okát, és a rendőrkapitányság vezetőjét sem hívták oda. A panaszos továbbá kérte azt is, hogy értesítsék az ügyvédjét, azonban azt a panaszos nem tudja, hogy ezen kérésének eleget tettek-e, mivel csak annyit közöltek a rendőrök, hogy beszéltek az ügyvédjével, akinek azt mondták, hogy nem fogják bent tartani, a papírok ellenőrzése után elengedik, ezért neki nem

szükséges a rendőrkapitányságra bejönnie. A panaszos elmondása szerint a rendőrök a diktafonjával készített felvételeket törölték, és az intézkedés során, a kapitányságon átadott, a beteg testvére nevére szóló Magyar Államkincstár által kiállított plasztikkártyát sem adták vissza. A panaszos az intézkedés után elment az ügyeletre, ahol közölték, hogy a Kórház az ügyeletes, ahol a panaszos a rendőrök által okozott sérüléseiről végül ambuláns lapot vetetett fel. A panaszos az intézkedést követően fejét fájlalta, továbbá előadta, hogy a bilincselés következtében kezén horzsolásokat szerzett, a jobb keze mozgásban korlátozott volt, és a jobb kezén beszakadt a köröm, valamint hátrabilincselte kezei miatt a kabátját összevázta, amelynek tisztítási költségét kérte megtéríteni.

A panaszos ezen kívül megkérdőjelezte a rendőrség elfogulatlanságát, mivel állítása szerint az eljáró rendőrkapitányság volt vezetője intim kapcsolatot létesített L-lel, ezért sorozatosan „tusolják el” L. bűncselekményeit.

A panaszos elmondása szerint ellenállást nem tanúsított a rendőri intézkedés során, ami indokolta volna a bilincshasználatot, ráadásul annak a kezek hátra bilincselésének módját.

A panaszos a fentiekre tekintettel kérte az eljáró rendőrök felelősségre vonását, valamint a Testület vizsgálatát a vele szemben foganatosított – megítélése szerint – jogtalan és indokolatlan rendőri intézkedéssel, az arányosság és a fokozatosság elvét figyelmen kívül hagyó rendőri fellépéssel szemben.

b) A panaszos előállításáról kettő igazolás készült, amelyeket a BRFK Központi Panaszirodája a panaszbeadványhoz mellékelten megküldött a Testület részére.

Az egyik igazolás tanúsága szerint a panaszos előállítása 2012. december 24-én 10 óra 30 perctől 10 óra 55 percig tartott, amelyet követően a panaszost szabadon bocsátották. Az igazolás szerint a panaszos figyelmeztetés ellenére nem kérte hozzátartozójának és képviselőjének kiértesítését, továbbá az előállításával és a rendőri intézkedés módjával szemben panasszal nem élt. A panaszos az iratra ráírta, hogy „kérte ügyvédje értesítését, sérülései keletkeztek és lefoglalták az előállítás során”.

A másik igazolás szerint a panaszos 2012. december 24-én 9 óra 50 perctől 12 óráig volt előállítva. Ezen igazolás alapján sem kérte a panaszos hozzátartozójának és képviselőjének kiértesítését, azonban a panaszos rávezette a dokumentumra, hogy „két papír keletkezett, azelőzöre ráírta, hogy ügyvédjét nem értesítették”.

c) A BRFK Központi Panaszirodája csatolva megküldte az intézkedés napján az Országos Mentőszolgálat (a továbbiakban: OMSZ) által kiállított dokumentációs lapot és a Kórház által készített ambuláns-kezelő lapot.

Az ambuláns lap a panaszos jobb alkarján és jobb kézhátán, valamint körömágyán felületi sérüléseket tüntet fel. A kórházi irat rögzíti, hogy a panaszos bal kezén bőrpír és duzzanat látható.

2) A panaszos 2013. január 7-én elektronikus úton előterjesztett levelében, az alábbiakkal egészítette ki panaszbeadványát.

A panaszos előadta, hogy gyermekével való kapcsolattartás biztosítása érdekében telefonon kért a rendőrségtől segítséget (mert ilyenkor nincs gyámhivatal), mivel bírósági eljárásban is megállapításra került, hogy páros héten van a gyermek a panaszosnál, továbbá L. az intézkedés napja előtt kötelezettséget vállalt a bíróság előtt, hogy 2012. december 24-én 8 órára átviszi a gyereket a panaszoshoz.

A panaszos elmondása szerint a rendőrök már a folyóson el kezdtek „hepciáskodni”, amikor kérte tőlük, hogy tegyék lehetővé a Törvényszék végzése alapján a gyermekével való kapcsolattartást.

Miután a rendőrök „kitessékelték” a panaszost a lépcsőházból, kaputelefonon szeretett volna beszélni gyermekével, és miközben szolt a kapucsengő a férfi rendőr ott maradt a panaszossal és igazolásra szólította fel őt. Eközben a rendőrnő odament a 30 méterre parkoló rendőrautóhoz. Mivel a panaszos várta, hogy felvegyék a kaputelefont, ezért közölte, hogy mindjárt megkeresi iratait. A panaszos indokolatlan „packázásnak” tartotta, hogy igazoltatják annak fényében, hogy nem követett el bűncselekményt, ráadásul ő hívta a rendőröket, és telefonon keresztül megadta az adatait, másfelől a rendőrök L-t sem igazoltatták. A rendőr arrogánsan közölte, hogy a panaszos köteles magát igazolni, aki közölte, hogy mindjárt előkeresi okmányait, amelyek a táskájában, vagy a közelben parkoló autójában vannak. A rendőr nem biztosította a panaszosnak, hogy igazolványát megkereshesse, hanem előzetes figyelmeztetés nélkül, a panaszos kezeit kitekerve a panaszosnak esett, majd durva és sértő szavak kíséretében az autóba tuszkolta a panaszost, miközben fejét neki csapta az ajtó karosszériájának. Mindeközben azt mondogatta a panaszosnak, hogy „megmutatom neked ki vagyok”. A panaszos szerint a történeteknek mások és a gyermeke is szemtanúja volt.

A panaszos kérte, hogy a bilincset lazítsák meg, mert az neki nagy fájdalmat okoz, illetve vérzik tőle a keze. Ennek ellenére a hátul ülő rendőrnő még szorosabbra bilincselte meg a panaszos kezeit. Majd a rendőrök közölték a panaszossal, hogy előállítják, mivel nem adta át az igazolványát. A panaszos állítása szerint a rendőrkapitányságon körülbelül 30 percig hátrabilincselte kézzel volt elhelyezve annak ellenére, hogy semmilyen ellenállást nem tanúsított és szökésének veszélye sem állt fenn.

A panaszos beadványában több jogszabályi rendelkezésre és Alkotmánybírósági határozatra is hivatkozott, valamint ismételten kérte a Testületől a személyi szabadságát korlátozó rendőri intézkedés kivizsgálását. A panaszos kérte annak megállapítását is, hogy az intézkedő rendőrök sérelmére testi sértés bűncselekményét követték el.

3) A panaszos 2013. február 21-én elektronikus úton újabb beadványt terjesztett elő, és csatolva megküldte az intézkedésről készített hangfelvételeket. Ebben sérelmezte a feljelentése alapján, az intézkedő rendőrök ellen indult nyomozás megszüntetését, valamint megkérdőjelezi a megszüntető határozatban foglaltak valódiságát. A panaszügy szempontjából pedig az alábbi releváns információkról számolt be.

A panaszos elmondása szerint nem kiabált a lépcsőházban, nem verte az ajtót, nem szidalmazta a rendőröket, és nem nevezte őket „tudatlan, semmirekellőknek”. Továbbá nem mondott olyat, „hogy ha majd lesz kedve”, akkor igazolja magát, és a rendőrök sem figyelmeztették őt, hogy elő fogják állítani, illetve a „törvény nevében” kifejezés egyszer

sem hangzott el. Az intézkedő rendőr feleslegesen „packázott” vele, amikor intézkedés alá vonta, hiszen adatait már ismerte a bírói végzésből, illetve azokat már telefonon is megadta.

A rendőrök a szolgálati gépjárműben elvették a panaszos diktafonját és telefonját, a rajtuk lévő felvételeket törölték, azokat csak helyreállító szoftver segítségével lehetett visszanyerni, azonban nem mindegyik sikerült. A panaszos ezt követően a táskájában lévő kamerája segítségével rögzítette a rendőri intézkedést.

A panaszos állítása szerint fel sem merült benne, hogy elhagyja a helyszínt, vagy hogy a rendőrök elől elszökjön. A panaszos nem állt ellen a rendőröknek, az önvédelmi fogásból sem akart kiszabadulni, csak a fájdalmait jelezte a rendőröknek, valamint arra kérte őket, hogy telefonját ne nyomkodják, hanem tegyék a táskájába. A panaszos szerint nem fenyegette meg a rendőröket azzal, hogy „ki fogja őket rúgatni”.

A panaszos előadta, hogy a Testület korábbi panaszügyében (127/2012. (IV. 11.) számú állásfoglalás) megállapította, hogy jogellenesen jártak el a rendőrök, ezért akarják megbosszulni az ellenük indult eljárást.

A panaszos szerint az általa készített diktafon-felvételek bizonyítékként szolgálnak a rendőrök jogellenes fellépésére. A felvételekből ugyanis kiderül, hogy a rendőrök már a lépcsőházban lekezelően, arrogánsan és néha üvöltve beszéltek vele, annak ellenére, hogy a rendőrök állításával ellentétben nem dörömbölt és nem rugdosta az ajtót. A panaszos hiába kérte, hogy adják meg neki a gyámhivatal telefonszámát, nem segítettek neki. A rendőrnő közölte, hogy menjenek ki a lépcsőházból, és figyelmeztetés nélkül rángatni kezdte a panaszos ruháját. A panaszos megkérdezte őt, hogy miért rángatja a ruháját, amelyre a rendőrnő úgy reagált, hogy nem a ruháját, hanem a karját rángatja. Ezt követően kikísérték a panaszost a társasház lépcsőházból, annak ellenére, hogy a panaszos nem követett el bűncselekményt, és nem érkezett bejelentés arról, hogy ő bárkit zavarna. A panaszos a gyermekére és a gyámhivatalra várt volna a lépcsőházban. A panaszos rögzítette azt is, hogy amikor a rendőrök az autóhoz vitték őt, egy nő megkérdezte tőlük, hogy segíthet-e, amire a rendőr úgy reagált, hogy „police brutality van”. A panaszos szerint a nő látta, hogy a rendőrök brutálisan léptek fel, és fellépésük a panaszos ellenállása hiányában indokolatlan volt, ezért kérdezte meg, hogy segíthet-e.

A rendőrök a mentőket direkt késve értesítették, hogy minél tovább megalázzák és várakoztassák a panaszost. Továbbá indokolatlanul várakoztatták a kapitányság épületében is, ahol ordítottak vele, valamint trágár szavakkal illették őt.

A panaszos sérelmezte továbbá, hogy a bírósági végzés felmutatása ellenére a rendőrök nem tették meg a szükséges intézkedést, különösképpen tekintettel arra, hogy L. nem tudott semmilyen iratot felmutatni, amely alapján az adott időpontban nála lehetett a gyerek.

4) A panaszos 2013. február 25-án ismételen elküldte a február 21-ei beadványát, valamint csatolta a Nyomozó Ügyészség iratok megtekintéséről készített jegyzőkönyvét, amely rögzíti a panaszos észrevételeit az ügyben keletkezett rendőrségi iratokra vonatkozóan. A panaszos több ponton nem ért egyet az azokban foglaltakkal, megítélése szerint a rendőrségi jelentések nem fedik a valóságot.

5) A panaszos 2013. február 26-án előterjesztett levelében több kérdést fogalmazott meg a Testületnek azzal kapcsolatban, hogy valakit érhet-e hátrányos megkülönböztetés a rendőri

eljárásban amiatt, hogy a Testület azt megelőzően a rendőri intézkedés jogellenességét megállapította.

6) A panaszos 2013. szeptember 3-án megküldött elektronikus levelében felhívja a Testület figyelmét, hogy a hírTv riportot készített vele a sérelmezett rendőri intézkedéssel kapcsolatban, amely <http://mno.hu/riasztas/tini-gyilkosok-1162209> linken érhető el. A riportanyagban jobb minőségben hallhatóbbá tették az intézkedésről készített hangfelvételek egyes részeit.

II.

A Testület a panaszos által készített hangfelvételeket az alábbiakban ismerteti.

1) Az első felvétel elején a férfi rendőr (B. r. őrmester) elmondja a panaszosnak, hogy nem intézkedhet L-lel szemben, mivel nincs hatásköre. A panaszos erre úgy reagál, hogy „ahhoz persze volt jogköre, hogy bemenjen a lakásba, és egyoldalúan meghallgassa L-t”. Ezt követően B. r. őrmester közli, hogy elolvassa a papírt (a bírósági végzést), a felvételen hallatszik a papír recsegése. Mivel a panaszos továbbra is sérelmezi, hogy bírósági végzés ellenére nem intézkednek a rendőrök, a rendőrnő (S. r. törzsőrmester) közli vele, hogy „a gyermekelhelyezés nem a rendőrség hatásköre, ilyen esetekben a gyámhatóság intézkedhet”. Ezt követően arról folyik a beszélgetés, hogy L. bejelentése alapján (miszerint a panaszos bántalmazta őt) miért intézkednek a rendőrök, a panaszos bejelentését (miszerint pedig L. lépett fel ellene erőszakosan) pedig miért hagyják figyelmen kívül. Erre S. r. törzsőrmester úgy reagál, „hogy ha majd kikapcsolta a diktafont, akkor majd beszélgetünk”, B. r. őrmester pedig azt mondja, „hogy nem baj, majd a PKKB-n találkozunk”. B. r. őrmester sérelmezi, hogy engedélye nélkül készít a panaszos hangfelvételt. A panaszos majd ismételtén kifogásolja, hogy a rendőrök nem intézkednek L-lel szemben. Erre a rendőrök ingerülten válaszolnak, hogy „nincs jogkörük”, majd B. r. őrmester kiabálva mondja „hogy nem csinálhatunk semmit, felfogja”. Perceken keresztül arról beszélnek, hogy a rendőrség miért nem szerez érvényt a bírósági végzésnek. B. r. őrmester ezzel kapcsolatban többek között elmondja a panaszosnak, hogy ebben az esetben felhívhatja a 107-es, illetve 112-es segélyhívó számot, amelyen keresztül gyámhatóság segítségét kérheti. Mindeközben B. r. őrmester hangneme ingerült, többször felemeli a hangját. Ezt követően a panaszos telefonbeszélgetést folytat, amely közben a gyámhivatal kiértesítését kéri, illetve annak telefonszámáról érdeklődik, és beszámol arról, hogy a rendőrök ugyan a helyszínen vannak, de nem tették meg a megfelelő intézkedést. Majd újabb telefonbeszélgetésbe kezd, és Budapest Gyámhivatalának a telefonszáma felől érdeklődik. S. r. törzsőrmester 11 perc 7 másodpercnél felszólítja a panaszost, hogy menjenek ki a lépcsőházból. Majd a panaszos azt mondja, „hogy ne rángassa a ruhámat”, „szeretnék a gyermekemmel találkozni”, S. r. törzsőrmester pedig erre: „kirángatja a ruháját, a karját fogtam meg, hogy menjünk ki a lépcsőházból”, „nincs bejelentve, úgyhogy fájjon ki a lépcsőházból”. A panaszos erre úgy reagál, hogy „gyermek sincs bejelentve, akkor mit keres itt”. Ezt követően a panaszos a bírósági végzés tartalmát ismerteti, amely értelmében joga van a kapcsolattartáshoz, és „L. önkényesen nem változtathatja meg a gyermek bejelentett lakcímét”. S. r. törzsőrmester azt mondja, hogy nem hozhatja ki a gyermeket az édesanyjától, és fordított esetben sem intézkedhet, tehát a panaszostól sem vehetné el a gyermeket. A panaszos ezt követően kéri a rendőröket, hogy biztosítsák számára, hogy beszélhessen a gyerekével, de rendőrök ezt megtagadják, mivel a rendőrségnek jelen esetben nincs intézkedési jogköre. Majd a S. r. törzsőrmester felszólítja a panaszost, hogy menjenek ki a lépcsőházból. A panaszos továbbra

is sérelmezi, hogy nem léphet kapcsolatba a gyerekével, amelyre B. r. őrmester úgy reagál, hogy „provokál, veszi az egészséget”, amire S. r. törzsőrmester „hát vegye, leszarom”. B. r. őrmester többször arrogánsan megkérdezi a panaszost, „hogyan bevan-e kapcsolva (a diktafon)”. A panaszos a lépcsőházban szeretné megvárni a gyámhivatalt, de a felvétel végén a kapu nyitódása és az utca forgalma hallatszik.

2) A második felvételen B. r. őrmester elmondja a panaszosnak, hogy L. engedélyével mentek be a lakásába, ahol meghallgatták L-t. A panaszos kifogásolja, hogy nem együtt hallgatták meg őket. B. r. őrmester a panaszos kérdésére elmondja, hogy látta a gyermeket, aki jól van, „makk egészséges”, majd hozzá teszi „mit gondol hol lenne a gyerek?”. A panaszos kérdésére elmondja azt is, hogy L. nem tudott papírt mutatni, hogy nála lehet a gyerek. Majd a panaszos megkéri a rendőrt, hogy vegye fel ő a kapcsolatot a gyámüggyel, illetve adja meg a telefonszámát, amelyre B. r. őrmester úgy reagál, hogy „ők nem szoktak a gyámüggyel találkozni, nem tudja a gyámügy számát”. Mindeközben a rendőr hangneme arrogáns és ingerült.

3) A harmadik felvétel elején B. r. őrmester a panaszost igazolásra hívja fel, aki kéri az intézkedés céljának megjelölést, amelyre B. r. őrmester emelt hangon úgy reagál, „mert intézkedés alá vonom”, „ehhez van jogköröm”. Eközben a kaputelefon csengője hallatszik. A panaszos sérelmezi, hogy L-t nem igazoltatták. B. r. őrmester erre: „na igazolja magát”, a panaszos: „mindjárt uram”, B. r. őrmester: „most”. Erre a panaszos egy hümmögéssel reagál. Majd B. r. őrmester közli, hogy elő fogják állítani a panaszost, mivel nem igazolta magát, és felszólítja a panaszost, hogy menjen velük. A panaszos ezt követően azt mondja, hogy „ne rángasson már”, „engedjen már el”, B. r. őrmester: „ühüm, jó, vegye nyugodtan”, amikor pedig a panaszos közli, hogy felhívna a rendőrséget, hogy megbizonyosodjon az eljárás jogszerűségéről, B. r. őrmester felnevet, majd hozzá teszi „intézkedés alá van vonva, a diktafont tegye el”. A panaszos szeretné felhívni az ügyvédjét, amelyre S. r. törzsőrmester úgy reagál, hogy nem telefonálhat, mert intézkedés alá van vonva. A panaszos majd azt mondja: „ne ütögesse uram”, erre S. r. törzsőrmester: „kiütötte meg”, „jó bilincselje meg”. S. r. törzsőrmester ezt követően: „remélem ezt is veszi, ahogy ellenáll a rendőri intézkedésnek”, a panaszos erre: „nem állok ellen”. A felvételen 1 perc 47 másodperc körül egy nő kérdezi meg, hogy segíthet-e, a panaszos erre: „nézze meg, hogy itt jogtalanul megbilincselnek”, B. r. őrmester: „police brutality van”. 2 perc 21 másodpercnél a panaszos azt mondja: „ne nyomkodja a telefonomat”, erre S. r. törzsőrmester: „miért hazudik”. A rendőrautóban a panaszos az intézkedés jogszerűségét vitatja, majd szeretné felhívni a gyámhivatalt, mert otthon van a testvére felügyelet nélkül. S. r. törzsőrmester erre úgy válaszol, hogy „majd ha az ügyeletes megengedi, akkor telefonálhat”. A panaszos 4 perc 30 másodperc körül jelzi a rendőröknek, hogy a bilincs töri a kezét, azonban az erre adott válasz nem kivehető. A panaszos a rendőrautóban többször megkérdőjelezi a vele szemben foganatosított intézkedés jogszerűségét, valamint kifogásolja, hogy a rendőrök nem intézkedtek a volt élettársával szemben. A panaszos többször kérdőre vonja a rendőröket, hogy miért nyúlnak bele a táskájába, és miért „nyomkodják” a telefonját, azonban S. r. törzsőrmester ezeket tagadja. A rendőrök hangneme eközben több alkalommal arrogáns és lekezelő. 21 perc körül, már a rendőrkapitányság épületében, a panaszos értesítené szeretné a szomszédját, amelyre S. r. törzsőrmester úgy reagál, hogy „tudomásul vettük”. Amikor a panaszos pedig az ügyvédjét szeretné felhívni, akkor S. r. törzsőrmester azt mondja, hogy „nem hívhatja fel, és ő sem fogja felhívni, a panaszos nem telefonálhat, mert intézkedés alá van vonva”. A panaszos ezt követően is többször jelzi, hogy telefonon értesíteni szeretné a szomszédját és az ügyvédjét, illetve kéri, hogy adják vissza a telefonját. Az erre adott válaszok, illetve ezzel kapcsolatban

folytatott párbeszédet nem lehet kivenni. A felvétel végén egy férfi rendőr mondja, hogy nem járult hozzá ahhoz, hogy a panaszos felvételt készítsen.

4) Az utolsó felvétel elején a panaszos azt mondja, hogy „elkérhetném a papírjaimat, mert elmennék”, amelyre az intézkedő rendőrök úgy reagálnak: „menjen ki”, „k*** anyád”, „takarodj”. Ezt követően vita alakul ki a panaszos és a rendőrök között, amely igen elmosódott a felvételen, az elhangzott mondatokat nem lehet kivenni. Az ezt követő párbeszédet sem hallhatóak jól, az egyik férfi rendőr hangszíne azonban jól kivehetően arrogáns és lekezelő.

5) A hírtV által készített riportban 9 perc 24 másodperc körül B. r. őrmester a rendőrkapitányságon a következő szavakkal illeti a panaszost: „Maga nem ért a szóból? Mi? Hogy lehet valaki ekkora f***szopó patkány féreg? Azért mert magának elb***ák a karácsonyát mienket is el... Hm?Hm? Miért nem válaszol?”

III.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A panaszos szempontjából a következők relevánsak.

1) A Kerületi Rendőrkapitányság vezetője a 2013. június 24-én kelt levelében az alábbiakról tájékoztatta a BRFK Hivatalának vezetőjét.

Az intézkedés napján 9 óra 25 perckor, a Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tiszthelyettese a rendszeresített EDR rádión, nyílt forgalmazásban utasította a járőr szolgálatot ellátó intézkedő rendőröket, hogy menjenek a megadott címre, mert onnan gyermekláthatási vitáról érkezett bejelentés.

Az ügyeletesi tiszthelyettesi szolgálatot ellátó N. r. főtörzszászlós elmondta, hogy a panaszos 9 óra 2 perckor telefonált a rendőrség segélyhívó telefonszámára, aki előadta, hogy megjelent a volt élettársánál a fenti címen, ahol L. nem hajlandó őt beengedni a lakásba – bírósági végzésben foglalt – gyermekláthatás céljából. Ezt követően kiadta a címet az intézkedő járőröknek.

Az intézkedést megkezdő, S. r. főtörzsrőrmester elmondta, hogy az intézkedés napján 7 órától 15 óráig látott el szolgálatot gépkocsizó járőrként B. r. őrmesterrel. Szolgálatuk teljesítése során 9 óra 25 perckor utasította őket az ügyeletes tiszthelyettes, hogy jelenjenek meg a fenti címen, ahol gyermektartási vitában kértek rendőri segítséget.

S. törzsrőrmester elmondta, hogy a panaszost a társasház 2. emeletén találta, aki közölte, hogy volt élettársa nem engedi, hogy közös gyermeküket láthassa, amelyről neki jogerős bírósági végzése van. A későbbiekben kiderült, hogy ez az állítás nem fedte a valóságot.

Az intézkedő rendőrök becsöngettek a volt élettárshoz, aki azonnal ajtót nyitott és beengedte a rendőröket a lakásba. L. előadta a járőröknek, hogy a panaszos által elmondottak nem fedik a

valóságot, ezért – és egyébként sem – hajlandó részére a gyermeket átadni. A történetek után a járőrök L-t jogi felvilágosításban részesítették, majd a lakásból távoztak.

A folyosón a panaszt is igazolásra szólították fel, melynek ő többszöri felszólítás után sem tett eleget, illetve L. lakásában való tartózkodás alatt folyamatosan üvöltözött a folyosón és ütötte a lakás bejárati ajtaját. A panaszos a vele szemben lefolytatott intézkedés során gúnyos megjegyzéseket tett, majd közölte, hogy nem hajlandó magát igazolni, majd csak akkor, ha kedve lesz.

Ezt követően S. r. törzsőrmester közölte a panaszossal, hogy mivel az igazolást megtagadta, illetve mivel az intézkedés alól ki akarta magát vonni oly módon, hogy el akart távozni a helyszínről a rendőri felszólítás ellenére, ezért elő fogják állítani a Kerületi Rendőrkapitányságra. Ekkor a panaszos közölte, hogy panaszt fog tenni az egész intézkedés ellen, és majd meglátja, hogy „ki nevet a végén”.

A fentiekben foglaltakra tekintettel, a panaszos karját a járőrök megfogták, és hátra helyzetben megbilincseltek, majd a panaszost a szolgálati gépkocsi jobb hátsó ülésére beültették. Azért, hogy a panaszos ne üthesse be a fejét a gépkocsiba történő beszállás közben, a járőrök egyik tenyerüket a hajás fejbőrre helyezték. A bilincs felhelyezése és a csuklóra történő rászorítás csak a szükséges mértékben történt meg.

A hátrabilincselés során a panaszos ellenállt, oly módon, hogy a testét és a karját erőteljesen megfeszítette. A panaszos az intézkedés során végig üvöltözött és közölte, hogy szerinte nem állíthatják elő azért, mert nem tudta magát a helyszínen igazolni. A S. r. főtörzsőrmester közölte vele, hogy a rendőrkapitányságon a személynyilvántartó adatlap és az adatok egyeztetését követően szabadon lesz bocsátva.

A Kerületi Rendőrkapitányságon a panaszos adatai a számítógépes nyilvántartásban ellenőrzésre kerültek, és mivel azok a valóságnak megfeleltek, és a panaszos körözés alatt nem állt, ezért részére az előállítás időtartalmáról szóló igazolás kiállításra került. Az intézkedő rendőrök a panaszosról levették a bilincset, majd hozzá mentőt kértek, mivel a kezét fájlalta, amelyen horzsolásos sérülések keletkeztek.

A mentősök a Kerületi Rendőrkapitányságon megvizsgálták a panaszost, majd megállapították, hogy csuklóján enyhe hámsérülés van, amely további vizsgálatot, illetve orvosi ellátást nem igényelt.

A panaszos a kapitányságon mindvégig azt hangoztatta, hogy jogtalan fogvatartásáért panaszt tesz az intézkedő rendőrök ellen, mivel szerinte az előállítás időtartalma indokolatlanul hosszú volt.

Ezt követően a panaszos követelte, hogy a tőle átvett tárgyakat részére adják vissza. Az intézkedő rendőrök erre azt mondták, hogy tőle nem vettek el semmit, ezért nincs mit visszaadniuk. A panaszos erre pedig úgy reagált, hogy azért is feljeleníti a rendőröket, mert értékeit nem adták vissza neki.

Az intézkedő rendőrök elmondása szerint a panaszos személyes értéktárgyai (mobiltelefonja és diktafonja) a beszállítás során és a kapitányság épületében is végig a közvetlen közelében (a szolgálati gépjármű hátsó ülésén), vagy a farzsebében voltak, amelyekhez végig hozzáfért, illetve birtokolta őket.

B. r. őrmester S. r. törzsőrmesterrel azonos módon számolt be a történetekről.

A helyszínen a rendőri intézkedéssel kapcsolatban lefolytatott tanúkutatás nem vezetett eredményre.

Az előállítás a szükséges ideig tartott, amit a testi épség védelme indokolt. Az intézkedő rendőrök a panaszos egészsége érdekében egészségügyi ellátást igényeltek az OMSZ-tól.

Az ügyeletes tiszthelyettes által vezetett nyilvántartásban (Robotzsaru – Ügyeleti modul) a járőrök helyszínre érkezésének időpontja 9 óra 25 perc, az intézkedés befejezésének időpontja 10 óra 42 perc.

Az előállítás befejeztével adminisztrációs hiba miatt két igazolás került kiállításra ugyanannak a parancsnoknak az aláírásával.

Az egyik igazoláson az előállítás időpontja 9 óra 50 perctől 12 óráig tartott, a másik igazoláson pedig 10 óra 30 perctől 10 óra 55 percig. Ez az ellentmondás abból adódik, hogy az előbbi igazoláson szereplő kezdő időpont attól az időponttól indult, amikor a panaszost igazolásra szólították fel, és addig tartott, amíg az OMSZ munkatársainak vizsgálatát követően a kapitányság épületét elhagyta. Az utóbbi igazoláson a kezdő időpont a szolgálati gépjárműbe történő beültetés, és a beszállítás megkezdésének időpontja, a záró időpontja pedig a személyazonosság megállapításának időpontja, ami után már csak az OMSZ által nyújtott egészségügyi ellátás történt meg, amely alatt a panaszos még a kapitányság épületében volt, de személyazonossága már megállapításra került, és bilincs sem volt rajta.

A rendőri jelentésben a bilincselés időpontja 10 óra 10 perctől 10 óra 35 percig tartott, amely hozzávetőlegesen egybevágh az igazoláson szereplő időpontokkal és a járőrök által elmondottakkal.

A kapitányságvezető álláspontja szerint az említett időpontok megközelítő pontosságúak, mivel az intézkedő rendőrnek az elsődleges feladata az intézkedés és járőrtársának biztonságának, a beszállítás sikerének, és a rendkívüli események elkerülésének a szavatolása, ezért nem áll módjában az intézkedés egyes részleteinek pontos időpontját mindig feljegyezni. Ebben az esetben ez pedig fokozottan igaz, mivel a panaszos ellenállásától, esetleges szökésétől és támadásától lehetett tartani.

A kapitányságvezető megállapította, hogy a személyes szabadságot korlátozó intézkedés a Rendőrségről szóló XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 37. § c) és d) pontja alapján jogszerű, az intézkedés során alkalmazott testi kényszer az Rtv. 47. § és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 40. § (1) bekezdése alapján jogszerű, szakszerű volt és a fokozatosság követelményeinek megfelelt, és az a szükséges ideig tartott. A rendőri intézkedés továbbá megfelelt az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott arányosság követelményének.

A panaszos az intézkedés során 8 napon belül gyógyuló, enyhe hámsérülést szenvedett, ami nem a kényszerítő eszköz szakszerűtlen alkalmazása miatt keletkezett, hanem az intézkedés alá vont azon aktív magatartása miatt, amivel a rendőri intézkedés alól ki akarta magát vonni.

A kapitányságvezető az esettel kapcsolatban sem az intézkedő rendőrök, sem a parancsnokuk felelősségét nem állapította meg, fegyelmi- illetve büntetőeljárást nem kezdeményezett ellenük.

2) A Kerületi Rendőrkapitányság vezetője 2013. február 22-én kelt levelében a fentiekhez képest az alábbi többlet információkat bocsátotta a Testület rendelkezésére.

Az intézkedő rendőrök a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján igazoltatták. A panaszos személyazonosságának megállapítása szükséges volt, mivel a rendőröknek az általuk készített jelentésben szerepeltetni kell az intézkedés alá vont személyek adatait, amiket minden esetben ellenőrizni kell az országos körözési nyilvántartásban. Továbbá a panaszos igazoltatása a közbiztonság védelme érdekében és bűnmegelőzési célból is indokolt volt, mivel a panaszos viselkedése egyre inkább antiszociálissá és agresszívvé vált. Végezetül annak megállapítása is szükségessé vált, hogy az intézkedés helyszínén lévő lakásban a panaszos jogszerűen bent tartózkodhatott-e.

A panaszos előállítását az indokolta, hogy a panaszos többszöri (legalább 6 alkalom) rendőri felszólítás ellenére nem igazolta magát.

A rendőrök az előállítás indokaként a panaszossal közölték, hogy az igazolás megtagadása miatt a Kerületi Rendőrkapitányságra elő fogják állítani. Az előállítás jogalapja az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja volt.

A panaszost figyelmeztették, mielőtt testi kényszert és bilincset alkalmaztak vele szemben. A testi kényszer és a bilincselés okaként szökésének, esetleges támadásának megelőzését, megakadályozását, illetve aktív ellenállásának megtörését jelölték meg az intézkedő rendőrök.

A panaszos a gyorsabb ügyintézés miatt nem került az előállító helyiségben elhelyezésre, mivel az ügyeleti helyiség – ahol a személyes adatok megállapítása és ellenőrzése megtörtént – és az előállító helyiség külön épületben van. A személyazonosság megállapítása után így az előállított személyek egyből szabadíthatók, az előállítás idejét főlegesen nem növeli az adminisztrációs ügyintézés, mint például az előállító helyiség nyilvántartásának vezetése stb.

Az intézkedő rendőrök a bilincset a panaszosról a rendőrkapitányságra történő beérkezést követően haladéktalanul levették, miután pedig meggyőződtek arról, hogy szökés, támadás kockázata csökkent, sem további bilincshasználatra, sem az előállító helyiségben történő elhelyezésre nincs szükség.

A rendelkezésre álló adatok alapján az érintett folyosón nem tartózkodott ügyfél, így senki nem láthatta a panaszost. Általánosságban elmondható, hogy amennyiben a folyosón ügyfelek tartózkodnak, az előállított személyeket emberi méltóságuk megőrzése érdekében az intézkedő rendőrök olyan helyre kísérik, ahol más ügyfelekkel nem kell találkozniuk.

Az ügyeleti hiteles nyilvántartás szerint a panaszos priorálása pontosan 10 óra 46 perkor történt meg.

A panaszos priorálása utáni percekben kinyomtatásra került az országos személynyilvántartó rendszerből a fényképes adatlapja, amit az intézkedő rendőrök ellenőriztek. Ezt követően a keletkezett hámsérülés ellátására az OMSZ ügyeletén keresztül egészségügyi ellátást kért a rendőrkapitányság ügyeletes.

Az OMSZ munkatársai 11 óra 3 perckor érkeztek a helyszínre, ahol megkezdték a panaszos ellátását, amely körülbelül 20 percig tartott. A panaszos ezt követően a folyosón található mosdóban tartózkodott, majd kérdőre vonta az intézkedő rendőröket, hogy a személyes tárgyait mikor adják vissza. Ez a vita megközelítőleg 15-20 percig tartott.

A kialakult szóváltás során S. r. törzsőrmester megkísérelte felvilágosítani a panaszost a panasztétel lehetőségéről, de ő a járőr szavába vágva közölte vele, hogy ne is mondja végig, tudja ő, hogy hol tehet panaszt, mindenkit fel fog jelenteni és ki fog rúgani.

A szolgálatot ellátó ügyeletes tiszt a panaszos kérésére értesítette ügyvédjét az előállítás tényéről. A panaszos részéről olyan kérés, miszerint személyesen szeretné felhívni az ügyvédjét és a szomszédját nem hangzott el.

Ezt követően a panaszos 11 óra 50 és 12 óra körüli időben a rendőrkapitányság épületéből eltávozott.

Mivel a panaszos az előállító helyiségben nem került elhelyezésre, ezért részére az ezzel kapcsolatos írásos tájékoztatás sem került átadásra.

Az előállítás időtartalma alatt az intézkedő rendőrök határozott, de hivatalos stílusban, magázódva intézkedtek a panaszossal szemben, hámsérüléseit észlelve pedig azonnal egészségügyi ellátást igényeltek részére.

A panaszos ezzel szemben az intézkedés időtartalma alatt végig kioktató, szitkozódó, szélsőségesen provokatív magatartást tanúsított.

A panaszos azon állítása, miszerint a nála lévő diktafonról a rendőrök törölték az intézkedéskor készített hangfelvételt, a rendőrök elmondása és a rendelkezésre álló adatok szerint nem felel meg a valóságnak.

3) Megküldésre került S. r. törzsőrmester a sérelmezett rendőri intézkedésről, 2013. február 26-án készített jelentése.

A jelentés szerint az intézkedő rendőrök a panaszost igazolásra szólították fel, mivel a bejelentéséről jelentést kellett készíteniük. A panaszos többszöri felszólítás ellenére nem igazolta magát, valamint megpróbálta magát kivonni a rendőri intézkedés alól, ezért a járőrök közölték vele, hogy elő fogják állítani a Kerületi Rendőrkapitányságra személyazonosságának megállapítása céljából. Mivel a panaszos az intézkedés helyszínét megpróbálta elhagyni, ezért a járőrök a tanult önvédelmi fogással a szolgálati gépjárműhöz vezették és közölték vele, hogy kényszerítő eszközt fognak vele szemben alkalmazni, mivel ellenszegült a rendőri intézkedésnek, és az intézkedés során egyre feszültebb és agresszívabb magatartást tanúsított. Ezt követően a panaszos kezeit hátra helyzetbe bilincselték meg, amely a gépjárműbe ültetésétől számítva a kapitányságra való beérkezéséig tartott (10 óra 10 perctől 10 óra 35 percig). A panaszos a bilincs alkalmazását folyamatosan sérelmezte, annak ellenére, hogy S. r. törzsőrmester többször felvilágosította arról, hogy miért lett megbilincselve. A kapitányságon S. r. törzsőrmester a bilincs levételét követően az ügyeletes segítségével mentőt kért a helyszínre, mivel a panaszos csuklóján hámsérülés volt látható. A panaszos említést tett arról, hogy a korábbi kapitányságvezető igen szoros viszonyban áll a volt élettársával, de erről S. r. törzsőrmester nyilatkozni nem tud, ilyenről nincs tudomása. S. r. törzsőrmester korábban a

panaszossal szemben nem fogantatosított intézkedést. S. r. törzsőrmester megjegyzi, hogy az intézkedés kezdetekor járőrtársával a napszaknak megfelelően köszöntek a panaszosnak, majd közölték vele nevüket, szolgálati helyüket, jelvéyszámukat és az intézkedés során magázódó és higgadtan, tisztelettudóan beszéltek vele.

3) A rendőrség megküldte B. r. őrmester S. r. törzsőrmesterével azonos tartalmú jelentését is.

4) Megküldésre került továbbá a Kerületi Rendőrkapitányság közigazgatási eljárást felfüggesztő végzése, amely panaszos a 2012. december 24-én fogantatosított rendőri intézkedéssel szemben előterjesztett panaszja tárgyában indult. A végzés alapján az intézkedést fogantatosító rendőrkapitányság előtt indult eljárás a Testület állásfoglalásáig felfüggesztésre került.

IV.

1) A Testület a panasz eljárásban mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomagjarmű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti hatásköri rendelkezések értelmében a Testület nem jogosult kártérítést megítélni, ezért nem rendelkezhet panaszos kabátjának tisztítási költségének megtérítéséről. A Testület jogszabályi felhatalmazás hiányában nem vizsgálhatja a panaszos azon állításait sem, amelyekkel az intézkedő rendőröket bűncselekmények elkövetésével vádolja. Megjegyzendő azonban, hogy büntetőeljárás indult az illetékes ügyészi szerv előtt a sérelmezett intézkedéssel összefüggésben.

A Testület a panasz fenti részei tekintetében hatáskörének hiányát volt kénytelen megállapítani.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltóságához, illetve az abból levezetett testi integritáshoz, V. cikkében foglalt tulajdonhoz, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

2) A Testület a panasz alapján első körben a rendőrség intézkedési kötelezettségét vizsgálta.

A panaszos előadta, hogy bírósági végzés alapján minden páros héten kell biztosítania L-nek a gyermekükkel való kapcsolattartást, ez alapján pedig L-nek 2012. december 24-én 8 órára kellett volna átvinnie a gyereket a panaszoshoz. Azonban L. ennek nem tett eleget, ezért a panaszos elment a lakásához, ahol a volt élettársa nem nyitott ajtót, és nem biztosította a gyermekkel való kapcsolattartást. A panaszos ezért telefonon segítséget kért a rendőrségtől, akik körülbelül 35 perces, a panaszos álláspontja szerint indokolatlan várakoztatása után megérkeztek, majd nekik a szomszéd kinyitotta a társasház ajtaját. Ezek után a panaszos a rendőrök kíséretében felment a második emeletre, ahol L. többszöri dörömbölés után kinyitotta az ajtót.

A Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztatása szerint az intézkedés napján a panaszos 9 óra 2 perckor telefonált a rendőrség segélyhívó telefonszámára, és előadta, hogy megjelent a volt élettársánál a fenti címen, ahol L. nem hajlandó őt beengedni a lakásba – bírósági végzésben foglalt – gyermekláthatás céljából. Ennek alapján 9 óra 25 perckor, a Kerületi Rendőrkapitányság ügyeletes tiszt helyettese a rendszersített EDR rádión, nyílt forgalmazásban utasította a járőr szolgálatot ellátó intézkedő rendőröket, hogy menjenek a megadott címre, mert onnan gyermekláthatási vitáról érkezett bejelentés.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. A fenti rendelkezést a Szolgálati Szabályzat 8-9. §-a az alábbiakkal egészíti ki. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A hivatkozott jogszabályhely értelmében – a konkrét eset kapcsán – a Testületnek egyrészt vizsgálnia kellett azt, hogy a panaszos előadása, illetve a rendőrség tudomására jutott további információk alapján fennállt-e valamely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség intézkedési kötelezettségét megalapozta, továbbá azt is, hogy az intézkedő rendőrök megtettek-e mindent, amire az eljárásukra irányadó normák őket felhatalmazták és kötelezték annak érdekében, hogy a panaszos sérelmeit orvosolják.

a) E körben a Testület anélkül, hogy a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyer.) és a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (továbbiakban: Csjt.) részletes elemzésébe bocsátkozna, szükségesnek tartja az alábbiak rögzítését a szülői kapcsolattartás kapcsán.

A Csjt. 92. §-a szerint a gyermeknek joga, hogy különélő szülőjével személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn. A kapcsolattartásról - a szülők megegyezésének hiányában, illetőleg a szülők és a gyám közötti vita esetében - a gyámhatóság dönt. Ha házassági vagy gyermekelhelyezési per van folyamatban, a szülők megegyezésének hiányában a kapcsolattartásról a bíróság dönt. A gyámhatóság, illetőleg a házassági vagy gyermekelhelyezési perben a bíróság a felróható magatartást tanúsító szülő kapcsolattartási jogát a gyermek érdekében korlátozhatja vagy megvonhatja, illetőleg e jog gyakorlásának szünetelését rendelheti el. Ha a kapcsolattartás kérdésében a bíróság döntött, ennek megváltoztatását a határozat jogerőre emelkedésétől számított két éven belül csak a bíróságnál lehet kérni. A kapcsolattartásra vonatkozó bírósági határozat végrehajtásáról a gyámhatóság gondoskodik.

A Gyer. 27. § szerint a kapcsolattartás célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személyek közötti családi kapcsolatot fenntartsa, továbbá a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérje, tőle telhetően segítse. A kapcsolattartás formái a folyamatos és az időszakos kapcsolattartás. Az időszakos kapcsolattartás magában foglalja a gyermekkel a tanítási szünetek és a többnapos ünnepek időszakában való huzamos együttlétet.

Ugyanezen szakasz (5) bekezdése szerint nincs helye folyamatos kapcsolattartásnak az időszakos kapcsolattartás ideje alatt, illetve a gyermeket gondozó szülőt megillető, a gyermekkel folyamatosan együtt tölthető időtartam alatt, amelynek mértéke a kapcsolattartásra jogosultat a kapcsolattartást rendező egyezség, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat szerint megillető időszakos kapcsolattartás időtartamát, vagy ha a kapcsolattartást rendező egyezség, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat nem rendelkezik a kapcsolattartásra jogosultat megillető időszakos kapcsolattartás időtartamáról, a két hetet nem haladhatja meg.

A Gyer. 29. §-a szerint a gyámhivatal vita esetében a kapcsolattartást bármelyik fél kérelmére szabályozza, illetve újraszabályozza, kivéve, ha a szülő és a gyermek kapcsolattartásának megállapítása a Csjt. 92. §-ának (5) bekezdése szerint a bíróság hatáskörébe tartozik. A kapcsolattartásról a gyámhivatal, illetve a bíróság a gyermek korának, egészségi állapotának, életkörülményeinek, a felek személyes körülményeinek, valamint az ítélőképessége birtokában levő gyermek véleményének figyelembevételével rendelkezik.

A kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat végrehajtása szabályait a Gyer. 33. § rendezi, eszerint kapcsolattartás elmaradása esetén végrehajtás iránti kérelem benyújtásának van helye a gyermek fejlődését veszélyeztető magatartás tudomásra jutásától számított 30 napon belül. A gyermek fejlődését pedig veszélyezteti, ha a kapcsolattartásra jogosult vagy a kapcsolattartásra kötelezett a kapcsolattartást rendező egyezségben, illetve a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozatban foglaltaknak önhibájából ismételten nem, vagy nem megfelelően tesz eleget, és ezáltal nem biztosítja a zavartalan kapcsolattartást. Ha a kapcsolattartásra kötelezett a gyermeket bizonyíthatóan folyamatosan a kapcsolattartásra jogosult ellen neveli és a kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozatnak a végrehajtási intézkedések ellenére sem tesz eleget, a gyámhivatal a gyermek

elhelyezésének megváltoztatása iránt pert indíthat, feltéve, hogy az elhelyezés megváltoztatása a kiskorú gyermek érdekében áll, vagy feljelentést tesz a 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 8. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 195. §-ának (4) bekezdése szerinti kiskorú veszélyeztetése miatt.

A fentiekből kitűnik tehát, hogy a kapcsolattartás szabályozása elsősorban a felek megállapodásával, egyezségével, vagy gyámhatósági, illetve gyermekelhelyezési per esetén bírósági határozattal történik. A bíróság vagy végzéssel jóváhagyja a felek egyezségét e tekintetben, vagy a hatályos jogszabályi keretek között (Csjt., Gyer.) szabályozza a gyermek láthatását. A fentiekből az is látható, hogy a Csjt. szűkös előírásait, ahogyan a bíróság határozattal rendezett kapcsolattartás előírásait a Gyer. tölti ki részletes tartalommal (pl. a folyamatos és az időszakos kapcsolattartás viszonyával), hiszen az ítélet célja csupán egy végrehajtható és nyomon követhető keret kialakítása, melynek végrehajtásáról önkéntes teljesítés hiányában vagy vita esetén a gyámhatóság gondoskodik, akinek eljárására pedig a Gyer. előírásai vonatkoznak.

b) A Btk. 195. § (1) bekezdése szerint a kiskorú veszélyeztetésének büntettét követi el az a kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy, aki e feladatából folyó kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi, erkölcsi vagy érzelmi fejlődését veszélyezteti. A (4) bekezdés szerint a kiskorú veszélyeztetésének büntettét követi el az, aki a bírósági vagy hatósági határozat alapján nála elhelyezett kiskorú és a kiskorúval kapcsolattartásra jogosult személy közötti kapcsolat kialakítását vagy fenntartását a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabását követően is akadályozza.

Ezen § (1) bekezdésének alkalmazása során a kiskorú gondozására, nevelésére vagy felügyeletére köteles személynek kell tekinteni a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él.

A Legfelsőbb Bíróság BH2007. 35. számú eseti döntése szerint a kiskorú veszélyeztetésének büntettét valósítja meg az a szülő, aki a kiskorú bírósági ítéleten alapuló elhelyezését önkényesen megváltoztatja, a másik szülővel való kapcsolattartását huzamos ideig akadályozza, a kiskorút a másik szülő ellen neveli és e kötelességszegő magatartása a kiskorú értékrendjének, jellemének, lelki fejlődésének kedvezőtlen alakulását eredményezi.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennáll-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A panaszosi és a rendőri előadás megegyezik abban, hogy a rendőrségre a panaszos arról tett bejelentést, hogy a panaszos gyermekének édesanyja nem biztosítja számára a bírósági határozattal megítélt kapcsolattartást.

A bejelentés alapján tehát felmerült annak a gyanúja, hogy a bejelentő gyermeke sérelmére jogellenes cselekményt (kiskorú veszélyeztetése) követtek/követnek el, hiszen a fent idézett törvényszakaszból, illetve eseti döntésből kitűnik, hogy a kapcsolattartás akadályozása mind a (4) bekezdés szerint vétségi, mind az 195. § (1) bekezdés szerinti büntetési alakzatot megvalósíthatja, különösen a gyermek alacsony életkora esetén. Ezáltal pedig a rendőrség köteles volt a történeti tényállás tisztázása érdekében szükséges intézkedéseket megtenni, és a helyszínen megjelenni.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

c) A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy az intézkedési és a segítségnyújtási kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

A panaszos előadása szerint a kikerülő rendőrök bementek L. lakásba, azonban a volt élettársa továbbra sem engedte meg, hogy a panaszos a gyermekével találkozzon. A panaszos sérelmezte, hogy a bírósági végzés felmutatása ellenére a rendőrök nem tették meg a szükséges intézkedést, különösképpen tekintettel arra, hogy L. nem tudott semmilyen iratot felmutatni, amely alapján az adott időpontban nála lehetett a gyerek.

A rendőrség tájékoztatása szerint az intézkedő rendőrök kikerzésükkor a panaszost a társasház 2. emeletén találták, aki közölte velük, hogy volt élettársa nem engedi, hogy közös gyermeküket láthassa, amelyről neki jogerős bírósági végzése van. A későbbiekben kiderült, hogy ez az állítás nem fedte a valóságot. A rendőrök becsöngettek a volt élettárshoz, aki azonnal ajtót nyitott és beengedte a rendőröket a lakásba. L. előadta a járőröknek, hogy a panaszos által elmondottak nem fedik a valóságot, ezért – és egyébként sem – hajlandó részére a gyermeket átadni. A történetek után a járőrök L-t jogi felvilágosításban részesítették, majd a lakásból távoztak.

A Testület álláspontja szerint a helyszínen a rendőrök számára annyi derült ki biztosan, hogy a felek között van egy kapcsolattartással kapcsolatos családjogi vita, aminek az eldöntése bírói, illetve gyámhatósági hatáskörbe tartozik.

Ezen felismerésből két dolog következik: egyrészt a rendőröknek az adott helyzetben kötelességük volt megadni a szükséges jogi tájékoztatást a feleknek arról, hogy a kapcsolattartási jogvita eldöntésére nincs hatáskörük, és arról is, hogy jogaiknak mely fórum előtt szerezhetnek érvényt. A rendőrségi tájékoztatás szerint a panaszos volt élettársát jogi felvilágosításban részesítették, a hangfelvételekből pedig megállapítható, hogy a panaszost tájékoztatták arról, hogy a rendőrségnek jelen esetben nincs intézkedési jogköre, hatáskörrel a gyámhatóság rendelkezik. A Testület ugyanakkor megjegyzi, hogy a helyszínen a

panaszos ezzel kapcsolatban nem kapott pontos tájékoztatást, mivel az intézkedő rendőröknek fel kellett volna hívniuk a figyelmét arra, hogy a kapcsolattartás elmaradása esetén kapcsolattartás engedélyezése tárgyában hozott határozat végrehajtása iránti kérelem gyámhatósághoz való benyújtásának van helye – a Gyer. fent ismertetet 33. §-a szerint –. Másrészt a rendőröknek fel kellett volna hívniuk a feleket a végzés betartására, amely a rendelkezésre álló adatok alapján nem történt meg.

Szükséges leszögezni, hogy a rendőrök a fentiekén túl a jogvitába érdemben nem avatkozhattak bele a helyszínen, ugyanis, hogy megvalósul-e a kapcsolattartás szabályainak megsértése, illetve emiatt sor került-e már végrehajtási bírság kiszabására – azaz az Btk. 195. § (1) vagy (4) bekezdésében foglalt fordulat megállapításához szükséges törvényi tényállási elemek fennállnak-e, mindenképpen olyan kérdéseknek tekinthetők, amely az intézkedés során nem dönthető el. Ahogyan az a kérdés is, hogy ez a szabályszegés olyan tartós vagy folytonos jellegű és mértékű-e, ami a kiskorú erkölcsi, szellemi vagy testi fejlődését veszélyezteti. A hangfelvételek birtokában ugyanakkor megállapítható, hogy a volt élettárs magatartásának jogellenessége felmerült – figyelembe véve a panaszos általa felmutatott bírósági határozatot, valamint azon tény, hogy a L. nem tudott semmilyen iratot felmutatni, amely alapján az adott időpontban nála lehetett a gyerek –, ezért a rendőröknek a későbbiekben fel kellett volna venni a gyámhatósággal a kapcsolatot, és meggyőződni arról, hogy fennáll-e bűncselekmény elkövetésének gyanúja végrehajtási bírság kiszabása miatt. (Amennyiben a gyanú beigazolódik, akkor a rendőrségnek hivatalból kell feljelentést tenni kiskorú veszélyeztetésének vétsége miatt.) Mivel azonban a panaszos azt sérelmezte, hogy a rendőrök a helyszínen nem intézkedtek a gyermekével való kapcsolattartás biztosítására, ezért, a rendőrök ezen mulasztása kapcsán a Testület nem látta indokoltan alapjogsérelem megállapítását.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőrök nem valósítottak meg jogellenes mulasztást a tekintetben, hogy a felmutatott bírósági végzés ellenére nem biztosították a panaszos és a gyermeke közötti kapcsolattartást, ugyanakkor mivel a panaszost hiányos tájékoztatásban részesítették, illetve a feleket nem hívták fel a végzés betartására, sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga, amely sérelmet a Testület csekély fokúnak ítélte meg.

d) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök mintegy 35 perces indokolatlan várakoztatása után értek a helyszínre.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszos 9 óra 2 perckor telefonált a rendőrség segélyhívó telefonszámára, amely alapján az ügyeletes tiszthelyettese 9 óra 25 perckor értesítette a járőr szolgálatot ellátó intézkedő rendőröket, hogy menjenek a megadott címre. A rendőrség tájékoztatása szerint a járőrök 9 óra 25 perckor kiérkeztek a helyszínre.

A Google útvonaltervezője szerint a Kerületi Rendőrkapitányság épülete az intézkedés helyszínétől 5,5 km-re van, ami gépjárművel kb. 10 perc alatt tehető meg.

A Testület álláspontja szerint – figyelemmel az utazás idejére – a bejelentéstől a rendőrök helyszínre érkezéséig eltelt idő nem volt oly mértékben kiugróan aránytalan, ami annak a megállapítását indokolta volna, hogy a rendőrök késedelmesen tettek eleget az intézkedési kötelezettségüknek, ezért a Testület álláspontja szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga e körben nem sérült.

3) A Testület az alábbiakban a panaszos igazoltatásának jogszerűségét vizsgálta.

A panaszos elmondása szerint miután a rendőrök „kitessékelték” a lépcsőházból, kaputelefonon szeretett volna beszélni gyermekével, és miközben szólt a kapucsengő a férfi rendőr ott maradt a panaszossal és igazolásra szólította fel őt. A panaszos erre közölte, hogy mindjárt előkeresi okmányait, amelyek a táskájában, vagy a sarkon parkoló autójában vannak. Erre a rendőr úgy reagált, hogy vele szemben most intézkednek, ezért a panaszos köteles átadni az igazolványát. Ezt követően a panaszos a táskájában el kezdte keresni az iratait, amikor a rendőr jobb kezét kitekerve a kaputól 20 méterre lévő rendőrautóhoz „cibálta”, majd kezeit hátrabilincselte. A panaszos álláspontja szerint a rendőr megvárhatta volna, amíg iratait előkeresi, de a vele 12 évig együtt élő L. is igazolhatta volna őt, vagy a központi nyilvántartásból is lekérhették volna adatait. A panaszos indokolatlan „packázásnak” tartotta, hogy igazoltatják annak fényében, hogy nem követett el bűncselekményt, ráadásul ő hívta a rendőröket, és telefonon keresztül megadta az adatait, másfelől a rendőrök L-t sem igazoltatták.

A panaszos előadta továbbá, hogy nem kiabált a lépcsőházban, nem verte az ajtót, nem szidalmazta a rendőröket, és nem nevezte őket „tudatlan, semmirekellőknek”. Továbbá nem mondott olyat, „hogya majd lesz kedve”, akkor igazolja magát, és a rendőrök sem figyelmeztették őt, hogy elő fogják állítani.

A Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének 2013. június 24-én kelt levele szerint a folyosón a panaszost igazolásra szólították fel, melynek ő többszöri felszólítás után sem tett eleget, illetve L. lakásában való tartózkodás alatt folyamatosan üvöltözött a folyosón és ütötte a lakás bejárati ajtaját. A panaszos a vele szemben lefolytatott intézkedés során gúnyos megjegyzéseket tett, majd közölte, hogy nem hajlandó magát igazolni, majd csak akkor, ha kedve lesz.

Kerületi Rendőrkapitányság vezetője 2013. február 22-én kelt levelében pedig azt a tájékoztatást adta, hogy az intézkedő rendőrök a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján igazoltatták. A panaszos személyazonosságának megállapítása szükséges volt, mivel a rendőröknek az általuk készített jelentésben szerepeltetni kell az intézkedés alá vont személyek adatait, amiket minden esetben ellenőrizni kell az országos körözési nyilvántartásban. Továbbá a panaszos igazoltatása a közbiztonság védelme érdekében és bűnmegelőzési célból is indokolt volt, mivel a panaszos viselkedése egyre inkább antiszociálissá és agresszívvá vált. Végezetül annak megállapítása is szükségessé vált, hogy az intézkedés helyszínén lévő lakásban a panaszos jogszerűen bent tartózkodhatott-e.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja értelmében: „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

A Testület nem fogadta el a panaszos igazoltatásának jogalapjául szolgáló, a rendőrség által hivatkozott azon körülményeket, miszerint a panaszos antiszociális és agresszív magatartása, valamint az indokolta az intézkedés alá vonását, hogy megállapítsák, hogy jogszerűen tartózkodott-e a lakásban. Ugyanis a hangfelvételekből megállapítható, hogy a panaszos nem üvöltözik a folyosón, és nem veri a lakás ajtaját, valamint a párbeszédéből,

valamint magukból a rendőri iratokból is arra lehet következtetni, hogy a panaszos nem ment be a volt élettársa lakásába.

Ugyanakkor kérkező járőröknek minden esetben az intézkedés kezdetén meg kell állapítani a bejelentő személyazonosságát, mivel valótlan bejelentés esetén szabálysértési feljelentést kell tenniük. Ugyanis a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 175. §-a szerint valótlan bejelentés szabálysértését követi el az, aki a hatóságnál vagy közfeladatot ellátó szervnél vészhelyzetről vagy rendzavarásról valótlan bejelentést tesz, szabálysértést követ el. Továbbá szabálysértés az is, ha a hamis bejelentés alapján a hatóság vagy a közfeladatot ellátó szerv szükségtelenül a bejelentésben megjelölt helyszínre vonul vagy egyéb intézkedésre kényszerül.

A Testület álláspontja szerint a panaszos igazoltatásához megvolt a jogalap, mivel őt, mint bejelentőt igazoltatni is kellett volna, rögtön az intézkedés elején. Azonban a panaszos igazoltatására egyfajta szankcióként, retorziós céllal került sor annak fényében, hogy a panaszos személyazonosságának megállapítására nem az intézkedés elején, hanem azt követően – a hangfelvételek alapján – legalább húsz perc elteltével, a társasház előtt került sor, miután a panaszos szinte folyamatosan sérelmezte a rendőrök fellépést (illetve ennek hiányát). A Testület töretlen gyakorlata szerint pedig a retorziós jellegű igazoltatás alapjogsértésnek minősül.

Mindezek alapján a Testület megítélése szerint jogszerűen került sor a panaszos igazoltatására, amelynek következtében nem sérült a személyes adatok védelméhez fűződő alapjog. Azonban a panaszos igazoltatását retorziós jelleggel hajtották végre, ezért a Testület indokoltnak találta megállapítani a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét az igazoltatás módja tekintetében.

4) A Testület az eljáró rendőrök szolgálati fellépésével kapcsolatban az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos előadta, hogy amikor igazolásra szólították fel, megkérdezte az intézkedő rendőrtől, hogy miért kívánnak vele szemben intézkedni, mit követett el. A rendőr azonban a kérdésre nem válaszolt.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakosságait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító

jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedés alá vontak tájékoztatásának, hiszen csak az állampolgárok megfelelő informálása mellett érvényesülhet megfelelően a jogbiztonság elve.

A Testület az eset megítélésekor a harmadik hangfelvételt vette alapul, amely elején B. r. őrmester a panaszt igazolásra hívja fel, aki kéri az intézkedés céljának megjelölést, amelyre B. r. őrmester emelt hangon úgy reagál, „mert intézkedés alá vonom”, „ehhez van jogköröm”.

A Testület álláspontja szerint a fenti kijelentéseket semmiképpen sem lehet az intézkedés céljának közléseként értékelni, ezért sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, amely sérelmet a Testület csekély fokúnak értékelt.

5) a) Ezt követően a Testület azt vizsgálta, hogy megfelelő jogalap birtokában és az arányosság követelményének szem előtt tartásával került-e sor a panaszos előállítására.

A rendőrségről érkezett iratok szerint a panaszt az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) pontja alapján állították elő, mivel ő többszöri felszólítás ellenére nem igazolta magát, valamint megpróbálta magát kivonni a rendőri intézkedés alól, ezért a járőrök közölték vele, hogy elő fogják állítani a Kerületi Rendőrkapitányságra személyazonosságának megállapítása céljából.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) pontja értelmében a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.

A harmadik hangfelvétel – a panaszos állítását alátámasztva – arról tesz tanúbizonyságot, hogy a panaszos meg akarta keresni az iratait, de ezt a rendőrök nem tették lehetővé. Az intézkedő rendőr ugyanis figyelmen kívül hagyta, hogy felszólításakor a panaszos gyermekével szeretett volna kaputelefonon beszélni, nem hagyva elég időt a panaszosnak, hogy személyi okmányait elővegye és átadja. Szükséges megjegyezni, hogy a panaszos és a rendőrök között kialakult nézeteltérést követő ilyen jellegű rendőri fellépés is értékelhető egyfajta retorzióknak.

Erre való tekintettel a Testület megállapította, hogy megfelelő jogalap hiányában került sor az előállításra, amely pedig sértette a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapjogát.

Noha az előállítás jogszerűségének hiánya minden további, az előállításból következő intézkedést jogszerűtlenné tesz, a Testület mégis indokoltnak tartotta az előállítás időtartamával, az előállítás körülményeivel (hangnemre és bánásmódra, telefonhasználatra, személyes tárgyakra vonatkozó kifogások) és a kényszerítő eszközök alkalmazásával kapcsolatos értékelést elvégezni figyelemmel arra, hogy ezeket a panaszos kifejezetten sérelmezte.

b) A Testület az alábbiakban azt vizsgálta, hogy az előállítás időtartama arányban volt-e az elérni kívánt céllal.

A panaszos állítása szerint miután 11 óra 50 percig indokolatlanul várakoztatták, alá akartak vele íratni egy papírt, amelyen az szerepelt, hogy személyi szabadságát 10 óra 30 perctől 10 óra 55 percig korlátozták. A panaszos erre az iratra ráírta kézzel, hogy „a rendőrök hazudnak, ügyvédjének értesítését megtagadták, és sérülése keletkezett”. Ezek után lekezelő stílusban beszéltek a rendőrök, és közölték, hogy a panaszos panaszával a Testülethez fordulhat. A rendőrök a panaszos eljárás során keletkezett sérülései miatt mentőt hívtak, akik megvizsgálták a panaszost, és közölték vele, hogy menjenek be az ügyeletre ambuláns lapot felvetetni. Majd ezek után várakoztatták a panaszost, személyes tárgyait nem adták vissza, és telefonját, diktafonját „nyomkodták”, mert törölni akarták a rendőri „brutalitást” bizonyító hangfelvételt.

A rendőrség arról számolt be, hogy a járőröket az intézkedés napján 9 óra 25 perckor utasította az ügyeletes tiszthelyettes, hogy jelenjenek meg L. lakásánál. A rendőrök a helyszínen 9 óra 50 perckor vonták intézkedés alá a panaszost, amikor is igazolásra szólították fel őt. A rendőrkapitányságon a panaszos adatait a számítógépes nyilvántartásban leellenőrizték és az előállítás időtartalmáról szóló igazolást részére kiállították. A panaszos előállításának záró időpontja 10 óra 55 perc, ami után már csak az OMSZ által nyújtott egészségügyi ellátás történt meg, amely alatt a panaszos még a kapitányság épületében volt, de személyazonossága már megállapításra került, és bilincs sem volt rajta. Az OMSZ munkatársai 11 óra 3 perckor érkeztek a helyszínre, ahol megkezdték a panaszos ellátását, amely körülbelül 20 percig tartott. A panaszos ezt követően a folyosón található mosdóban tartózkodott, majd kérdőre vonta az intézkedő rendőröket, hogy a személyes tárgyait mikor adják vissza. Ez a vita megközelítőleg 15-20 percig tartott. Ezt követően a panaszos 11 óra 50 és 12 óra körüli időben a rendőrkapitányság épületéből eltávozott.

A Testület a panaszosi és rendőrségi előadás birtokában az alábbi megállapításra jutott. A panaszos előállítása 9 óra 50 perctől legkésőbb 12 óráig tartott. Megközelítőleg két óra alatt sor került a panaszos beszállítására, priorálására, a panaszjogról való kioktatására, orvosi vizsgálatára, valamint az előállítással kapcsolatos iratok elkészítésére. (Továbbá nézeteltérés alakult ki a panaszos és a rendőrök között a panaszos személyes tárgyait illetően.)

A fentiek alapján a Testület az elvégzett cselekményekhez viszonyítva nem tartotta indokolatlanul eltúlzottnak a panaszos személyi szabadságának korlátozásával járó intézkedés időtartamát, a Testület álláspontja szerint az előállítás időtartama – figyelemmel az Rtv. 15. §-ban előírt arányossági követelményre – nem haladta meg az elérni kívánt célhoz szükséges időt.

Tekintettel azonban arra, hogy a Testület a jelen állásfoglalás IV. rész 5) pont a) alpontjában úgy értékelte, hogy már maga a panaszos előállítása is szükségtelen eszköz volt, **ezáltal az időtartam indokoltságának és az arányosságának vizsgálata nélkül megállapítható annak jogszerűtlensége is.**

c) A panaszos elmondása szerint nem tájékoztatták az előállítás okáról.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése kimondja, hogy az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A panaszos állításával ellentétben a rendőrségi iratok rögzítik, hogy a panaszost tájékoztatták az előállítás okáról, közölték vele ugyanis, hogy elő fogják állítani a Kerületi Rendőrkapitányságra, mert felszólítás ellenére nem adta át személyi okmányait. Ezt támasztja

alá a harmadik hangfelvétel is, amelyen B. r. őrmester közli a panaszossal, hogy elő fogják állítani, mivel nem igazolta magát.

A Testület a rendőrségi iratok és a hangfelvételek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem sérült a panaszos tisztességés eljáráshoz való joga az előállítás okának közlése kapcsán.

6) A panaszossal szemben a rendőrök az intézkedés során kényszerítő eszközöket is alkalmaztak, amivel összefüggésben a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos elmondása szerint a rendőr nem biztosította neki, hogy igazolványát megkereshesse, hanem előzetes figyelmeztetés nélkül, a kezeit kitekerve neki esett, majd durva és sértő szavak kíséretében az autóba „tuszkolta” őt, végül kezeit hátra helyzetben megbilincselte.

A 2013. június 24-én kelt tájékoztató szerint miután a rendőrök közölték a panaszossal, hogy elő fogják állítani, a panaszos karját megfogták, és hátra helyzetben megbilincseltek, majd a panaszost a szolgálati gépkocsi jobb hátsó ülésére beültették. A hátrabilincselés során a panaszos ellenállt, oly módon, hogy a testét és a karját erőteljesen megfeszítette. A panaszos az intézkedés során végig üvöltözött és közölte, hogy szerinte nem állíthatják elő azért, mert nem tudta magát a helyszínen igazolni.

A Kerületi Rendőrkapitányság vezetője 2013. február 22-én kelt levelében pedig az alábbiakról tájékoztatta a Testületet. A panaszost figyelmeztették, mielőtt testi kényszert és bilincset alkalmaztak vele szemben. A testi kényszer és a bilincselés okaként szökésének, esetleges támadásának megelőzését, megakadályozását, illetve aktív ellenállásának megtörését jelölték meg az intézkedő rendőrök.

Az intézkedő rendőrök jelentése pedig a következőket rögzítette. Mivel a panaszos az intézkedés helyszínét megpróbálta elhagyni, ezért a járőrök a tanult önvédelmi fogással a szolgálati gépjárműhöz vezették és közölték vele, hogy kényszerítő eszközt fognak vele szemben alkalmazni, mivel ellenszegült a rendőri intézkedésnek, és az intézkedés során egyre feszültebb és agresszívabb magatartást tanúsított. Ezt követően a panaszos kezeit hátra helyzetben bilincselték meg.

A harmadik hangfelvételen B. r. őrmester közli a panaszossal, hogy elő fogják állítani, mivel nem igazolta magát, és felszólítja őt, hogy menjen velük. A panaszos ezt követően azt mondja, hogy „ne rángasson már”, „engedjen már el”, B. r. őrmester: „ühüm, jó, vegye nyugodtan”, amikor pedig a panaszos közli, hogy felhívna a rendőrséget, hogy megbizonyosodjon az eljárás jogszerűségéről, B. r. őrmester felnevet, majd hozzá teszi „intézkedés alá van vonva, a diktafont tegye el”. A panaszos szeretné felhívni az ügyvédjét, amelyre S. r. törzsőrmester úgy reagál, hogy nem telefonálhat, mert intézkedés alá van vonva. A panaszos majd azt mondja: „ne ütögesse uram”, erre S. r. törzsőrmester: „kiütötte meg”, „jó bilincselj meg”. S. r. törzsőrmester ezt követően: „remélem ezt is veszi, ahogy ellenáll a rendőri intézkedésnek”, a panaszos erre: „nem állok ellen”. A felvételen 1 perc 47 másodperc körül egy nő kérdezi meg, hogy segíthet-e, a panaszos erre: „nézze meg, hogy itt jogtalanul megbilincselnek”, B. r. őrmester: „police brutality van”.

Az Rtv. 47. §-a alapján a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert)

alkalmazhat. A Szolgálati Szabályzat 40. §-a az Rtv. rendelkezéseit az alábbiakkal egészíti ki. A hivatkozott jogszabályhely (1) bekezdése szerint a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfelfejtással alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A (2) bekezdés szerint a testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A bilincs alkalmazásának eseteit az Rtv. 48. §-a sorolja fel, amely szerint a rendőr a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére bilincset alkalmazhat. A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi. Annak (4) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: bilincs alkalmazása különösen azzal szemben indokolt, aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, vagy aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget. A Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (6) bekezdés a) pontjának első fordulata szerint továbbá a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, a 39. § (1) bekezdésben rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan. A (3) bekezdés szerint a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése továbbá kimondja, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható. Az Rtv. 19. §- a értelmében a rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az Rtv.-ben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

A harmadik hangfelvétel alapján tudható, hogy a panaszost az igazolásra való felszólítást követően azonnal a szolgálati gépjárműhöz kezdik vinni, ezért a Testület nem tudott feltárni

olyan körülményt, amely a panaszos ellenszegülését alátámasztva indokoltá tette volna a testi kényszer alkalmazását. Fontos rámutatni arra, hogy a panaszos szökésétől sem lehetett tartani figyelemmel arra, hogy gyermekével szándékozott kaputelefonon keresztül kapcsolatba lépni. Továbbá olyan körülmény sem merült fel, amely a panaszos támadásának lehetőségét igazolta volna, vagy aktív ellenszegülését támasztotta volna alá tekintettel arra, hogy S. r. törzsörmester csak a bilincselést követően mondja, hogy „remélem ezt is veszi, ahogy ellenáll a rendőri intézkedésnek”. A hangfelvétel alapján a panaszos nem üvöltözött, és arra sem lehet következtetni, hogy agresszív és egyre feszültebb magatartást tanúsított volna. Mindezek alapján a Testület úgy találta, hogy a bilincselés, mint nagyobb korlátozással járó kényszerítő eszköz alkalmazását sem indokolta semmi. Emellett rá kell mutatni azon fontos tényre is, hogy a testi kényszer alkalmazását, valamint a bilincselést semmiféle felszólítás, illetve indokolás nem előzte meg.

A konkrét esetben tehát a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a jogszerűtlen előállítás érdekében alkalmazott testi kényszer és bilincselés már önmagában is alapjogot sértett. **A rendelkezésre álló adatok alapján sem volt azonban feltárható olyan körülmény, amely alapján arra a következtetésre lehet jutni, hogy a testi kényszer és bilincs alkalmazása az adott helyzetben ne lett volna indokolatlan, ezért a Testület a kényszerítő eszközök összefüggésben megállapította a panaszos emberi méltósághoz való jogának megsértését. A Testület álláspontja szerint a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga is sérült azáltal, hogy a kényszerítő eszközök alkalmazását nem előzte meg előzetes figyelmeztetés.**

A panaszos sérelmezte, hogy a vele szemben alkalmazott testi kényszer és bilincselés alkalmazásának mások és a gyermeke is szemtanúja volt. Továbbá kifogásolta azt is, hogy a rendőrkapitányságon körülbelül 30 percig hátrabilincsel kézzel volt elhelyezve. A panaszos elmondása szerint a bilincs nagy fájdalmat okozott neki és vérzett tőle a keze.

Az indokolatlan bilincselésből következően sérült a panaszos emberi méltósága, és a jó hírnévhez való joga azáltal, hogy rendőrök vele szemben kényszerítő eszközt alkalmaztak az utcán mások szeme láttára, valamint alapjogsérelmet eredményezett a bilincselés időtartalma is.

A kórházi és a rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszos a bilincselés következtében felületi sérüléseket szenvedett. A Testület szükségesnek tartja megjegyezni, hogy a bilincselésnek lehetnek vele járó sérülései, amely jogszerű bilincselés esetén nem vet fel alapjogsérelmet. **Azonban mivel maga a bilincselés indokolatlan volt, ezért a Testület megállapította a panaszos testi integritáshoz való alapvető jogának a sérelmét a bilincselés módja kapcsán.**

7) A panaszos elmondása szerint, ahogy a rendőrautó jobb oldali hátsó ülésére szállt be, a rendőr fejét neki vágta az autó karosszériájának.

A rendőrség tájékoztatása szerint azért, hogy a panaszos ne üthesse be a fejét a gépkocsiba történő beszállás közben, a járőrök egyik tenyerüket a hajas fejbőrre helyezték.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése értelmében a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Mivel a Testület a panaszos és a rendőrök állítása között feszülő ellentmondást – a diktafon-felvétel segítségével – sem tudta feloldani, úgy foglalt állást kifejtettekkel kapcsolatban, hogy a panaszos testi integritáshoz fűződő alapjogának sérelme nem megállapítható.

8) A panaszos sérelmezte az eljáró rendőrök hangnemét és bánásmódját.

A panaszos elmondása szerint a rendőrök már a lépcsőházban lekezelően, arrogánsan és néha üvöltve beszéltek vele, majd durva és sértő szavak kíséretében „tuszkolták be” a rendőrautóba. A rendőrök a kapitányság épületében is ordítottak vele, valamint trágár szavakkal illették őt.

A Kerületi Rendőrkapitányság vezetője arról számolt be, hogy az előállítás időtartalma alatt az intézkedő rendőrök határozott, de hivatalos stílusban, magázódva intézkedtek a panaszossal szemben, hámsérüléseit észlelve pedig azonnal egészségügyi ellátást igényeltek részére. A panaszos ezzel szemben az intézkedés időtartalma alatt végig kioktató, szitkozódó, szélsőségesen provokatív magatartást tanúsított. Az intézkedő rendőrök pedig úgy nyilatkoztak, hogy az intézkedés során magázódó és higgadtan, tisztelettudóan beszéltek a panaszossal.

A Testület a panasz ezen része kapcsán figyelemmel volt Rtv. fent idézett 2. §-ára. Szükségesnek tartja kiemelni továbbá a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárnak, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárnak közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrré vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [pl. 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület a panasz ezen részének megítélésekor a panaszos által készített hangfelvételeket vette alapul, amelyeken az intézkedő rendőrök többször arrogáns és lekezelő stílusban

beszélnek a panaszossal, több alkalommal felemelik a hangjukat, illetve kiabálnak vele, ezen felül a rendőrkapitányság épületében trágár szavakkal illetik őt. Megjegyzi a Testület, hogy a panaszos a rendőrség állításával ellentétben nem szitkozódott, nem emelte meg a hangját, ugyan a rendőri fellépés jogszerűségének szinte folyamatos megkérdőjelezése és kifogásolása értékelhető a rendőrök egyfajta provokációjaként (amely azonban a rendőrség állításával ellentétben semmiképpen sem bizonyul szélsőségesen provokatív magatartásnak), azonban ez sem szolgálhat indokul a rendőrhöz méltatlan viselkedésre.

Mindezek alapján a Testület megállapította a panaszos emberi méltóságához fűződő alapvető jogának sérelmét a rendőrök hangneme és bánásmódja kapcsán.

9) A panaszos sérelmezte, hogy kérése ellenére nem biztosították neki, hogy ügyvédjét felhívja, továbbá nem léphetett kapcsolatba a szomszédjával sem, akit megkért, hogy amíg elmegyek a gyerekéért fél órára, vigyázzon a panaszos gondozásában lévő, születésétől fogva fogyatékos beteg testvéreire. A panaszos állítása szerint kapitányságon is kérte, hogy értesítsék ügyvédjét, azonban panaszos azt nem tudja, hogy ezen kérésének eleget tettek-e a rendőrök, mivel csak annyit közöltek, hogy beszéltek a panaszos ügyvédjével, akinek azt mondták, hogy nem fogják bent tartani, a papírok ellenőrzése után elengedik, ezért neki nem szükséges a rendőrkapitányságra bejönnie.

A harmadik hangfelvétel tanúsága szerint a panaszos, miközben a rendőrautóhoz kísérik, jelzi a rendőröknek, hogy szeretné felhívni az ügyvédjét, amelyre S. r. törzsőrmester úgy reagál, hogy nem telefonálhat, mert intézkedés alá van vonva. Ezt követően a panaszos a gyámhivatalt szeretné értesíteni, mert otthon van a testvére felügyelet nélkül. S. r. törzsőrmester erre úgy válaszol, hogy „majd ha az ügyeletes megengedi, akkor telefonálhat”.

Az Rtv. 13. § (3) bekezdése értelmében ha a rendőrt az intézkedés megtételében tárgy akadályozza, azt eltávolíthatja, vagy az akadályt más módon elháríthatja, az ezzel okozott kárért a rendőrségnek az intézkedés alapjául szolgáló cselekményben vétlen károsultat kártalanítania kell.

Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. (Az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja alapján a fogvatartott az, akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (örizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett).)

A Testület a mobiltelefonokkal kapcsolatos rendőrségi gyakorlatot a két rendelkezés összeolvasása alapján a következőképpen értékeli. Olyan esetekben, amikor a rendőri intézkedés célját veszélyezteti, ha az intézkedés alá vont személy mobiltelefonon ellenőrizetlenül lép kapcsolatba valakivel (pl. nem zárható ki, hogy bűntársát értesíti a gyanú szerint tetten ért elkövető), úgy az Rtv. 13. § (3) bekezdése kellő jogalapot biztosít a rendőrnek a telefon (mint az intézkedés eredményes végrehajtását akadályozó tárgy) elvételére, illetőleg használatának korlátozására.

Ha ilyen körülmény az adott helyzetben nem áll fent, úgy a mobiltelefon elvételének, illetőleg használata korlátozásának nincsen jogalapja (kivéve az előállító helyiségben való elhelyezés

során, amikor a mobiltelefont el kell venni, mint olyan tárgyat, amelyet az előállított nem tarthat magánál). Ilyen esetekben semmi nem zárja ki, hogy a hozzátartozót vagy más személyt (aki természetesen ügyvéd is lehet) az előállított személy a saját mobiltelefonján értesítse, hiszen e jog fő szabály szerint az érintettet illeti meg, és csak az értesítés csak akkor rendőri feladat, ha a fogvatartott valamilyen okból nincsen abban a helyzetben, hogy értesítési jogával éljen.

A rendőrségi állításából kiindulva a panaszosnak végig rendelkezésére állt a mobiltelefonja, amelyen keresztül értesíthette volna ügyvédjét, illetve a gyámhatóságot. A Testület úgy véli, hogy a panaszost a rendőrkapitányságra történő beszállítás során, a közelében lévő rendőröknek lehetőségük lett volna kontrollálni, ellenőrizni, hogy valóban a jogi képviselőjével, illetve a gyámhatósággal beszél-e. Az ügyvéd, illetve a gyámhatóság értesítése pedig önmagában bizonyosan nem jelenthetett veszélyt az intézkedés eredményes lebonyolítására, amely indokolta volna a panaszost a mobiltelefonjának korlátozásában, mivel nem állt fenn olyan további körülmény, ami ennek a kellően reális lehetőségét felvetette volna.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a rendőrautóban történő telefonhasználat korlátozása miatt.

A kapitányságvezető arról számolt be, hogy a szolgálatot ellátó ügyeletes tiszt a panaszos kérésére értesítette ügyvédjét az előállítás tényéről. A panaszos részéről olyan kérés, miszerint személyesen szeretné felhívni az ügyvédjét és a szomszédját nem hangzott el.

Az egyik előállítás időtartalmáról szóló igazoláson, amely szerint az előállítás 10 óra 30 perctől 10 óra 55 percig tartott, a panaszos ráírta, hogy ügyvédje kiértesítését kérte. A másik igazoláson a panaszos pedig rávezette, hogy „két papír keletkezett, az előzőre ráírta, hogy ügyvédjét nem értesítették”.

A harmadik hangfelvétel arról tesz tanúbizonyságot, hogy a panaszos a rendőrkapitányság épületében kapcsolatba szeretne lépni a szomszédjával, amelyre S. r. törzsőrmester úgy reagál, hogy „tudomásul vettük”. Amikor a panaszos pedig az ügyvédjét szeretné felhívni, akkor S. r. törzsőrmester azt mondja, hogy „nem hívhatja fel, és ő sem fogja felhívni, a panaszos nem telefonálhat, mert intézkedés alá van vonva”. A panaszos ezt követően is többször jelzi, hogy telefonon értesíteni szeretné a szomszédját és az ügyvédjét, illetve kéri, hogy adják vissza a telefonját. Az erre adott válaszok, illetve ezzel kapcsolatban folytatott párbeszédet nem lehet kivenni.

A Testület nem fogadta el a rendőrség előadását a történések valós leírásaként arra vonatkozóan, hogy a panaszos nem jelezte, hogy személyesen értesítené ügyvédjét és szomszédját, mivel a hangfelvételek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos ezen igényének többször hangot is adott. A Testület álláspontja szerint jogszerűtlenül jártak el a rendőrök, amikor a panaszos kifejezett kérése ellenére nem biztosították, hogy személyesen telefonáljon, annak ellenére, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján nem merült fel olyan körülmény, amely a panaszost hozzátartozó vagy más személy (jelen esetben az ügyvéd vagy a szomszéd) értesítésében korlátozhatta volna. Emellett a rendelkezésre álló bizonyítékok fényében nem lehetett megállapítani, hogy az ügyeletes tiszt valóban értesített-e a panaszos ügyvédjét a rendőrkapitányságon.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos telefonhasználatának a korlátozása az adott helyzetben sértette a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, ezért ebben a vonatkozásban is alapjogsértést állapított meg.

10) A Testület ezt követően a panaszos személyes tárgyaival kapcsolatban előterjesztett panaszát vizsgálta meg.

A panaszos állítása szerint miután kezeit megbilincseltek, elvették személyes tárgyait, a mobiltelefonját, valamint a diktafonját. Személyes tárgyait a kapitányságon sem adták vissza, telefonját, diktafonját „nyomkodták”, mert törölni akarták a rendőri „brutalitást” bizonyító hangfelvételt. A panaszos elmondása szerint a rendőrök a diktafonjával készített felvételeket törölték, és az intézkedés során, a kapitányságon átadott, a beteg testvére nevére szóló Magyar Államkincstár által kiállított plasztikkártyát sem adták vissza.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos személyes értéktárgyai (mobiltelefonja és diktafonja) a beszállítás során és a kapitányság épületében is végig a közvetlen közelében (a szolgálati gépjármű hátsó ülésén), vagy a farzsebében voltak, amelyekhez végig hozzáfért, illetve birtokolta őket. Az előállítás során a panaszostól nem kerültek átvételre személyes tárgyai. Továbbá a kapitányságvezető cáfolta a panaszos azon állítását, miszerint a nála lévő diktafonról a rendőrök törölték az intézkedéskor készített hangfelvételt.

A felek előadásában a fent kifejtettekre vonatkozóan a Testület ellentmondást tapasztalt, ami hangfelvételek birtokában sem volt feloldható annak ellenére, hogy a panaszos a harmadik hangfelvételen többször vonja kérdőre a rendőröket, hogy miért nyúlnak bele a táskájába és miért nyomkodják a telefonját, azonban az erre adott reakciókból nem lehet kétséget kizáróan megállapítani, hogy ezek megtörténtek-e.

Mivel a Testület a panaszos és a rendőrök állítása között feszülő ellentmondást nem tudta feloldani, úgy foglalt állást kifejtettekkel kapcsolatban, hogy a panaszos tulajdonhoz, valamint tisztességes eljáráshoz való alapjogának sérelme nem megállapítható.

11) Végezetül a Testület azon kérdést vizsgálta meg, hogy az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlásmentes ügyintézés követelményének megfelelt-e az intézkedés.

A panaszos előadta, hogy a rendőrök vélhetően elfogultak a volt élettársával szemben, mivel elmondása szerint az eljáró rendőrkapitányság volt vezetője intim kapcsolatot létesített L-lel,

S. r. törzsőrmester és B. r. őrmester nyilatkozni nem tudtak, illetve nincs tudomásuk arra vonatkozóan, hogy a korábbi kapitányságvezető intim viszonyban áll a volna L-lel.

A részrehajlás-mentes intézkedés követelményét az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzíti, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A Testület vizsgálata során nem tudott feltárni olyan körülményt, illetve a panaszos sem tudott igazolni olyan tényt, amely alátámasztotta volna, hogy az intézkedés vele szemben indokolatlanul hátrányosabb volt, ezért a Testület, úgy foglalt állást, hogy a rendőri

fellépés módja megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének.

V.

A Testület az ügy mérlegelése során úgy ítélte meg, hogy csekély mértékben sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga a rendőrség intézkedési kötelezettségének teljesítése, és a szolgálati fellépés mód kapcsán. A Testület ugyanakkor nem állapította meg a tisztességes eljáráshoz való jogsérelmét az előállítás okáról történő tájékoztatás kapcsán, továbbá úgy vélte, hogy a rendőri fellépés módja megfelelt az Rtv. 13. § (2) bekezdésben rögzített részrehajlás-mentesség és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének. Az ellentmondó állítások okán azonban a Testület arra a következtetésre jutott, hogy nem megállapítható az alapjogsérelem a panaszos azon kifogása vonatkozásában, miszerint rendőr fejét neki vágta az autó karosszériájának, valamint a személyes tárgyakra vonatkozó sérelme kapcsán sem. A Testület megítélése szerint megfelelő jogalappal került sor a panaszos igazoltatására, azonban annak retorziós jellege miatt megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmet. A Testület úgy vélte, hogy jogszerűtlen előállítás miatt sérült a panaszos személyes szabadsághoz fűződő joga is. A Testület álláspontja szerint a jogszerűtlen előállítás érdekében alkalmazott testi kényszer és bilincselés, valamint az intézkedés során alkalmazott rendőri hangnem és bánásmód alkalmas volt arra, hogy alapjogsérelmet eredményezzen. A Testület úgy foglalt állást, hogy sérült a panaszos a tisztességes eljáráshoz való alapvető joga a jogszabályi előírások szerinti testi kényszer és bilincselés alkalmazását megelőző felszólítás és figyelmeztetés elmaradása, valamint a telefonhasználat korlátozása miatt.

A megvalósult alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokolttá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2013. szeptember 18.

Dr. Kozma Ákos
testületi tag (elnökhelyettes)

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag